

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 12Co/149/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8613202441
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 09. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Tóth
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8613202441.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Tótha a členov senátu JUDr. Petra Šama a JUDr. Jozefa Škraba, v právnej veci žalobcu: RECLAIM, a.s., Prievozká 2/A, Bratislava, IČO: 46 076 760, zastúpeného advokátkou Mgr. Gabriela Hrbáčová, Malý trh 2/A, Bratislava, proti žalovanému: K. J., nar. XX.X.XXXX, bytom F. X, zastúpenému advokátom JUDr. Branislav Kahanec, Vajanského 33, Prešov, o zaplatenie 3.002,67 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Svidník zo dňa 5.8.2014 pod č. k. 4C/125/2013-100, jednohlasne takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok súdu prvého stupňa.

N e p r i z n á v a žalovanému náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Okresný súd Svidník rozsudkom č. k. 4C/125/2013-100 návrh zamietol. Navrhovateľ je povinný zaplatiť odporcovi náhradu trov konania zo zaplateného súdneho poplatku vo výške 228,- eur, trovy právneho zastúpenia na účet právneho zástupcu odporcu JUDr. Branislav Kahanec vo výške 383,76 eur, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V odôvodnení rozhodnutia súd uviedol, že žalobca sa domáhal zaplatenia sumy 3805,89 eur s príslušenstvom, titulom uzavretej zmluvy o mimoriadnom medziúvere č. 2052116602 a stavebnom úvere č. 2052116901 (ďalej len úverová zmluva) medzi právnym predchodcom navrhovateľa - Prvá stavebná sporiteľňa, a.s., Bratislava, ako veriteľom, a E. F., ako dlžníkom, H. F. ako spoludlžníkom a odporcom ako ručiteľom. Na základe úverovej zmluvy bol poskytnutý medziúver 200.000,- Sk s ročným úrokom 8,5 % a pravidelnými mesačnými splátkami vo výške 1.417,- Sk. Odporca urobil dňa 15.4.2002 ručiteľské vyhlásenie, podľa ktorého berie na seba povinnosť uspokojiť pohľadávku veriteľa, ak ju neuspokojí dlžník. Keďže dlžník porušil zmluvné podmienky a úver prestal riadne a včas splácať, veriteľ v súlade s článkom VI. a VII. úverovej zmluvy odstúpil od úverovej zmluvy listom zo dňa 7.9.2006 a požiadal o vrátenie poskytnutých úverových prostriedkov v 7-dňovej lehote. Žalobca pohľadávku neúspešne vymáhal v exekučnom konaní od dlžníka a spoludlžníčky, kde exekučným titulom je notárska zápisnica. Pohľadávka z úverovej zmluvy bola postúpená veriteľom na Majetkový Holding, a.s., Bratislava. Majetkový Holding, a.s., postúpil pohľadávku na terajšieho žalobcu. Postúpenie pohľadávky bolo oznámené listom z 9.6.2011. Z vykonaného dokazovania súd mal preukázané uzavretie úverového vzťahu medzi dlžníkom E. F. a spoludlžníkom H. F., obaja bytom F. XX, pričom ako ručiteľ je uvedený K. J. - žalovaný. Listom zo dňa 7.9.2006, označeným ako odstúpenie od zmluvy, upovedomil dlžníka E. F. a spoludlžníčku H. F., vrátane ručiteľa K. J., veriteľ, že pre nesplácanie splátok ani v dodatočne poskytnutej lehote Prvá stavebná sporiteľňa odstupuje od úverovej zmluvy a zároveň žiada vrátenie poskytnutých úverových prostriedkov, pričom k 7.9.2006 dlh predstavuje 90.093,20 Sk.

Okresný súd konštatoval uzavretie úverového vzťahu o stavebnom sporení, pričom veriteľ má právo od zmluvy odstúpiť a požadovať okamžité splatenie mimoriadneho medziúveru a stavebného úveru vrátane príslušenstva, ak nastane niektorá zo skutočností uvedených v čl. XIX. všeobecných podmienok. Podľa čl. VII ods. 1 zmluvy bodu 2, veriteľ má právo od zmluvy odstúpiť a požadovať okamžité splatenie mimoriadneho medziúveru a stavebného úveru, v prípade, ak dlžník nesplnil alebo porušil povinnosti vymedzené touto zmluvou alebo zabezpečovacími zmluvami. Podľa § 506 Obchodného zákonníka č. 513/1991 Zb. je možné od úverovej zmluvy odstúpiť a požadovať okamžité splatenie stavebného úveru v prípadoch, ak je stavebný sporiteľ v omeškaní s viac než 2 splátkami alebo 1 splátkou dlhšie ako 3 mesiace. Nastáva tak podľa čl. XIX všeobecných zmluvných podmienok okamžitá splatnosť stavebného úveru.

Súd nárok žalobcu posudzoval aj v zmysle ustanovení § 52 a násl. Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb.. Podľa týchto ustanovení spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobili značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (tzv. neprijateľné podmienky). Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Súd prihliadol na obsah doložených listín, kde skonštatoval, že žalovaný je v ručiteľskom záväzku, s tým, že zobral na seba voči veriteľovi povinnosť uspokojiť pohľadávku z úverovej zmluvy, ak ju neuspokojí dlžník. Odstúpením od zmluvy doručeným dlžníkom ručiteľovi zmluvný vzťah účastníkov zanikol od začiatku (§ 68 Občianskeho zákonníka). Potom podľa § 457 Občianskeho zákonníka, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal. Ak odporca v konaní vzniesol námietku premlčania nároku s tým, že navrhovateľ ako veriteľ mohol svoje právo uplatniť od 10.10.2006, pričom žalobu podal až 30.4.2013, uplatnil toto právo po uplynutí všeobecnej 3-ročnej premlčacej lehoty. Preto súd nárok žalobcu zamietol.

O trovách konania účastníkov bolo rozhodnuté podľa § 142 ods. 1 O.s.p., kde žalovanému ako úspešnému účastníkovi bola priznaná náhrada trov na zaplatenom súdnom poplatku za odpor a na trovách právneho zastúpenia, keďže žalovaného zastupoval advokát, ktorý vyúčtoval trovy právneho zastúpenia podľa vyhlášky č. 655/2004 Z.z..

Proti rozsudku okresného súdu dal odvolanie žalobca. Súd neuviedol zákonné ustanovenia, na základe ktorých mohol použiť všeobecné ustanovenia Občianskeho zákonníka pri právnych vzťahoch upravených Obchodným zákonníkom č. 513/1991 Zb., ktoré sa týkajú úverových vzťahov. Rozhodnutie súdu prvého stupňa je nepreskúmateľné, pričom súd svojím postupom odňal žalobcovi možnosť konať pred súdom v zmysle § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p.. Vyčíta sa nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia súdu prvého stupňa, čím je porušené právo žalobcu na dostatočné odôvodnenie rozhodnutia zaručené mu čl. 46 ods. 1 Ústavy SR. Súd vec nesprávne vec právne posúdil, pričom aplikoval ustanovenie Občianskeho zákonníka, napriek tomu, že zmluvný vzťah ako absolútny obchod sa riadi ustanoveniami Obchodného zákonníka. V čase uzavretia mimoriadneho medziúveru a stavebného úveru mohol súd aplikovať na ochranu spotrebiteľa iba zákon č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa, ktorý v žiadnom ustanovení neumožňuje súdu použiť na zmluvný vzťah Občiansky zákonník. Len Novelou Občianskeho zákonníka č. 568/2007 Z.z., účinnou od 1.1.2008, došlo k poskytnutiu ochrany spotrebiteľom a rozšíreniu použiteľnosti § 52 a násl. Občianskeho zákonníka na všetky spotrebiteľské zmluvy bez ohľadu na právnu formu. Až zákon č. 102/2004 Z.z., účinný od 1.4.2015, uvádza, že na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použije ustanovenie Občianskeho zákonníka, aj keby sa inak mali použiť normy obchodného práva (§ 52 ods. 2 OZ). Táto novela Občianskeho zákonníka len utvrdzuje navrhovateľa v názore, že v spotrebiteľských zmluvách vymedzených zákonom ako absolútny obchod sa v súlade s doterajšou platnou legislatívou zmluvný vzťah účastníkov spravuje Obchodným zákonníkom.

Čo sa týka bezdôvodného obohatenia poukazuje na ustanovenie § 351 ods. Obchodného zákonníka, kde odstúpenie od zmluvy sa nedotýka nároku na náhradu škody vzniknutej porušením zmluvy, ani zmluvných ustanovení týkajúcich sa voľby práva alebo voľby tohto zákona podľa § 262, riešením sporov medzi zmluvnými stranami a iných ustanovení, ktoré podľa prejavenej vôle strán alebo vzhľadom na svoju povahu majú trvať aj po ukončení zmluvy. Odstúpením od zmluvy nezanikol záväzok dlžníka, resp. ručiteľský záväzok platiť pohľadávku s príslušenstvom, nemôže to byť posúdené ako neprijateľná zmluvná podmienka. V prípade odstúpenia od zmluvy je potrebné premlčanie posudzovať podľa

všeobecných ustanovení Obchodného zákonníka, t.j. podľa § 394 v spojení s § 397. § 397 Obchodného zákonníka, ktorý stanovuje všeobecnú 4-ročnú premlčaciu dobu. Podľa § 402 Obchodného zákonníka, premlčacia doba prestáva plynúť, keď veriteľ za účelom uspokojenia alebo určenia svojho práva urobí akýkoľvek právny úkon, ktorý sa považuje podľa predpisu upravujúceho súdne konanie za jeho začatie alebo za uplatnenie práva v už začatom konaní. Navyiac, podľa § 310 Obchodného zákonníka, je upravená otázka premlčania špecifickým spôsobom, t.j. že zákon nepriamo vyslovuje zákaz - nemožnosť premlčania práva veriteľa voči ručiteľovi pred okamihom premlčania práva voči dlžníkovi. Považuje námietku vznesenú odporcom ako námietku, ktorá neobstojí z hľadiska vyššie uvedeného právneho režimu. Navrhuje zrušiť rozhodnutie súdu prvého stupňa a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie.

Krajský súd prejednal vec v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáhal preskúmania napadnutého rozhodnutia a zistil, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je potrebné potvrdiť ako vecne správne. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia (§ 219 ods. 2 O.s.p.) a k tomu dodáva:

Žalobca uplatnil právo proti žalovanému ako ručiteľovi z úverových zmlúv uzavretých právnym predchodcom žalobcu Prvou stavebnou sporiteľňou dňa 15.4.2002. Listom zo dňa 7.9.2006 Prvá stavebná sporiteľňa odstúpila od úverovej zmluvy pre neplnenie povinnosti dlžníkom E. F.. Obchodný zákonník v § 497 a násl. upravuje úverové vzťahy, ale z hľadiska doby uzavretia úverovej zmluvy je potrebné vychádzať aj z ustanovení zákonov týkajúcich sa ochrany spotrebiteľa, pretože úverová zmluva má spotrebiteľský charakter. Úver bol poskytnutý dlžníkovi E. F. ako fyzickej osobe, nie podnikateľovi. Zákon č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa definuje spotrebiteľa ako fyzickú osobu, ktorá nakupuje výrobky alebo používa služby pre priamu osobnú spotrebu fyzických osôb, najmä pre seba a príslušníkov svojej domácnosti. Obdobne aj zákon č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch definuje spotrebiteľa v § 3 ods. 2 tak, že spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania. Právnym statusom dlžníka sa riadi status ručiteľa z úverového vzťahu. Ak zmluvný vzťah účastníkov je v základe upravený úverovou zmluvou podľa Obchodného zákonníka (§ 497 a násl.), tak právne vzťahy dlžníka, spoludlžníka a ručiteľov musia byť hodnotené aj podľa ustanovení Občianskeho zákonníka tak, ako to urobil súd prvého stupňa, ak je potrebné poskytnúť ochranu spotrebiteľovi. Potom pri otázke premlčania nároku žalobcu je potrebné vychádzať zo všeobecných princípov premlčacej doby uvedenej v § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak. Premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Vyplýva to aj z § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka, že v pochybnostiach o obsah spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší. Preto okresný súd mohol použiť výklad pri premlčaní nároku žalobcu podľa Občianskeho zákonníka, ktorý je pre ručiteľa dlhu - spotrebiteľa priaznivejší.

a nepoužiť výklad podľa Obchodného zákonníka, na ktorý sa odvoláva žalobca. Ak okresný súd posudzoval nárok žalobcu a poskytoval ochranu spotrebiteľovi podľa všeobecných ustanovení Občianskeho zákonníka, konal v súlade s právnou úpravou týkajúcou sa spotrebiteľského charakteru úverovej zmluvy, pričom z hľadiska odstúpenia od zmluvy listom zo dňa 7.9.2006 a v všeobecných podmienkach pre zmluvy o stavebnom sporení je zadaná možnosť odstúpenia od zmluvy. Potom podľa § 48 ods. 1 Občianskeho zákonníka, od zmluvy môže účastník odstúpiť, len ak je to v tomto alebo v inom zákone ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté, s tým, že podľa odseku 2, odstúpením od zmluvy sa zmluva od začiatku zrušuje, ak nie je právnym predpisom ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté inak. Keď došlo k doručeniu odstúpenia od zmluvy dlžníkovi, spoludlžníkovi a ručiteľovi v roku 2006, pričom žaloba bola podaná až 30.4.2013, správne okresný súd konštatoval, že právo bolo uplatnené po uplynutí všeobecnej 3-ročnej premlčacej doby podľa OZ (§ 101). Preto rozhodnutie súdu prvého stupňa je správne, pokiaľ nárok žalobcu ako premlčaný zamietol.

Vzhľadom na vyššie uvedené krajský súd potvrdzuje rozhodnutie súdu prvého stupňa ako vecne správne.

Krajský súd potvrdzuje rozhodnutie súdu prvého stupňa ako vecne správne aj vo výroku o náhrade trov konania. Neúspešný žalobca je povinný nahradiť úspešnému žalovanému trovy konania s poukazom na § 142 ods. 1 O.s.p. v takej výške, v akej je vyčíslené v odôvodnení rozhodnutia súdu prvého stupňa.

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.. Keďže úspešný žalovaný si náhradu trov odvolacieho konania neuplatnil, preto úspešnému žalovanému nebola priznaná náhrada trov odvolacieho konania.

Poučenie:

P o u č e n i e: Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.